

Dyzartria: Stratégie pre komunikačného partnera

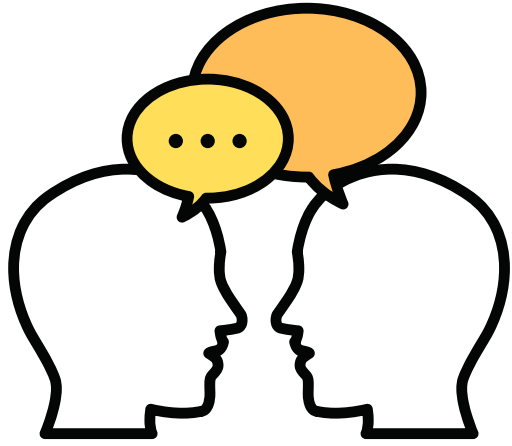
1. Uistite sa, že poznáte tému rozhovoru

- Vďaka téme budete lepšie vedieť odhadnúť, čo chce komunikačný partner vyjadriť.
- Povzbudíte komunikačného partnera, aby Vás uviedol do témy, o ktorej bude hovoriť.

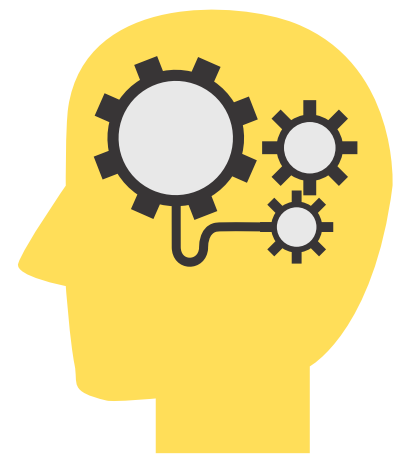
2. Sledujte signály, ktoré naznačujú výmenu rolí

- Niektorí pacienti s pomalým tempom reči majú problém dostať sa na radu v konverzácii.
- Pozorne sledujte komunikačného partnera.
- Môžete si dopredu dohodnúť signál, ktorý bude znamenať, že sa komunikačný partner chce zapojiť do konverzácie.

3. Sústreďte svoju pozornosť na konverzáciu

- Reč, ktorá je pomalá a nejasná, je veľmi nezrozumiteľná.
- Sústreďte sa na to, čo pacient hovorí a pri komunikácii nevykonávajte iné činnosti, ktoré by mohli ovplyvniť Vašu pozornosť

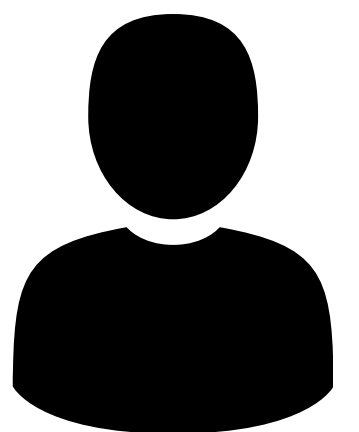
4. Vyberte vhodný čas a miesto pre komunikáciu

- Pre pacienta s dyzartriou je rozprávanie veľmi náročná úloha.
- Keď je komunikačný partner unavený, snažte sa vyhnúť dôležitým rozhovorom.
- Konverzácia počas jedenia nie je vhodná.

5. Sledujte komunikačného partnera

- Sledovaním komunikačného partnera získame veľa informácií, ktoré nám pomôžu ho lepšie pochopiť.
- Pozerajte sa do tváre hovoriaceho.

6. Prepájajte podnety od hovoriaceho

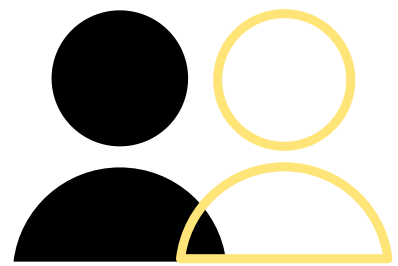
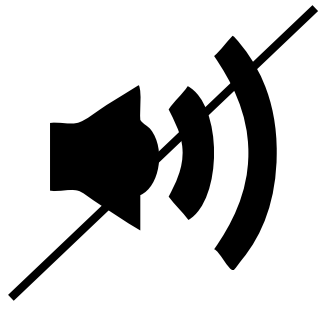
- Aby sme lepšie pochopili, čo chce komunikačný partner povedať, nesústreďujeme sa iba na jeho reč, ale všímame si aj ostatné aspekty.
- Komunikačný partner okrem reči môže používať rôzne gestá alebo predmety, pomocou ktorých vám chce naznačiť, čo chce povedať.
- Snažte sa tieto súvislosti pochopiť a pridelovať im význam

Dyzartria: Stratégie pre komunikačného partnera

7. Upravte prostredie tak, aby bolo čo najvhodnejšie

- Uistite sa, že máte dostatočné osvetlenie, aby ste dobre videli na komunikačného partnera.
- Eliminujte alebo znížte všetky rušivé šумы a hluky, ktoré by mohli narúšať komunikáciu.

8. Vyhybajte sa komunikácii na veľkú vzdialenosť

- Počas konverzácie sa nachádzajte v rovnakej miestnosti ako Váš komunikačný partner.
- Pre pacienta s dyzartriou je náročné hovoriť tak hlasno, aby ho bolo počuť do inej miestnosti.

9. Uistite sa, že je Váš sluch v poriadku

10. Zistite, čo vyhovuje komunikačnému partnerovi - vytvorte si plán

- Aby ste predišli frustrácii, dohodnite sa s komunikačným partnerom, ako budete postupovať v prípade, ak mu napriek všetkému nebudete môcť porozumieť.

11. Ak ste neporozumeli, dajte to najavo

- Ak nerozumiete, čo chcel komunikačný partner povedať, dajte mu to primerane najavo.
- Iba usmievanie a prikyvovanie hlavou nestačí - komunikačný partner rozpozná, že ste mu nerozumeli (môže byť frustrovaný).
- Postup:
  1. Naznačte komunikačnému partnerovi hneď, že ste nerozumeli (stačí neverbálne)
  2. Oboznámte pacienta s tým, čomu ste porozumeli
  3. Požiadajte komunikačného partnera o zopakovanie
  4. Použite svoj "plán" - požiadajte komunikačného partnera o preformulovanie, napísanie a podobne

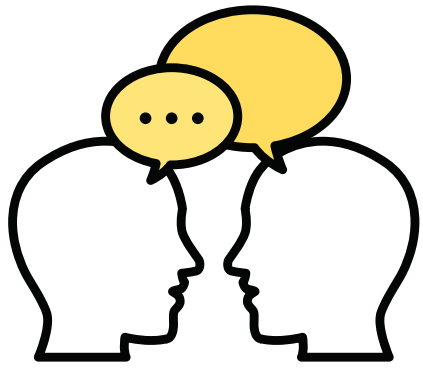

12. Uľahčite komunikáciu s okolím

- Pre okolie, ktoré nepozná dané symptómy, sa môže reč pacienta s dyzartriou javiť ako úplne nezrozumiteľná
- Vopred si s komunikačným partnerom ujasnite, ako budete postupovať pri konverzácii s okolím.
- V niektorých situáciách môžete byť nápomocný ako tlmočník.

Dyzartria: Stratégie na zlepšenie zrozumiteľnosti

Zopakujte slovo a frázu, ktorým komunikačný partner nerozumel

Preformulujte svoju výpoveď - použite synonymá

- rajčina - paradajka

Prerozprávajte svoju výpoveď komplexnejšie/detailnejšie

- Prídu dnes ku nám na návštevu - Naše vnúčatá Peťo a Janka prídu na návštevu.

Vyhláskujte problémové slovo

Skráťte/zjednodušte slovo alebo frázu

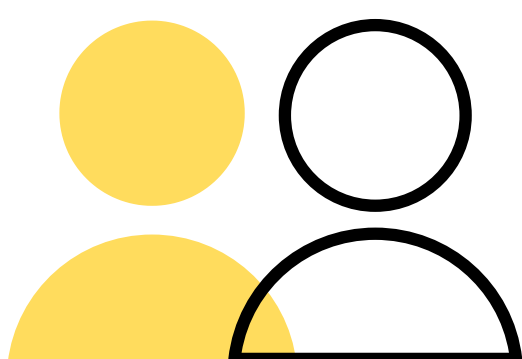
- autobus - bus
- televízor - telka
- Ja a môj kamarát sme išli - Išli sme

Zmeňte gramatiku vo vete

- Nevedel som nájsť cestu domov - Bol som stratený.

Používajte predvídateľné typy viet

- Kto - robí - čo

Vyhnite sa používaniu frázeologizmov

- Frázeologizmy sú málo nepredvídateľné

ZDROJE:

SWIGERT, N. B. The source for dysarthria. East Moline, IL: LinguSystems. 1997. - VISSER, Tiffany. Comprehensibility: A potential measure for improvement in communication. 2004. PhD Thesis. University of British Columbia. - YORKSTON, Kathryn M.; STRAND, Edythe A.; KENNEDY, Mary RT. Comprehensibility of dysarthric speech: Implications for assessment and treatment planning. American Journal of Speech-Language Pathology, 1996, 5.1: 55-66 - Matysová, V.: Logopedická terapia u pacientov so získanou dyzartriou. Diplomová práca, Univerzita Komenského v Bratislave. Pedagogická fakulta, Katedra logopédie. Vedúci diplomovej práce: prof. PaedDr. Zsolt Cséfalvay, PhD. Bratislava: Pedagogická fakulta, UK, 2020, 81 s.

Dyzartria: Stratégie na zlepšenie zrozumiteľnosti

Komunikačného partnera oboznámte s kontextom

Nemeňte tému často a bez upozornenia

Využívajte signály na výmenu rolí

- Signály si dopredu dohodnite s komunikačným partnerom

Upútať pozornosť komunikačného partnera

- Dajte komunikačnému partnerovi jasne najavo,

Sledujte svoj tón hlasu

- Monotónnosťou sa zhoršuje Vaša zrozumiteľnosť.
- Jasne oddeľujte slová, meníte tón hlasu pri otázkach alebo príkazoch.

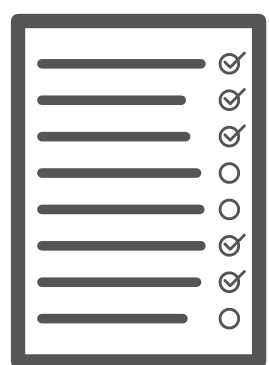

Používajte pri svojej reči gestá

Využívajte prostredie vo svoj prospech

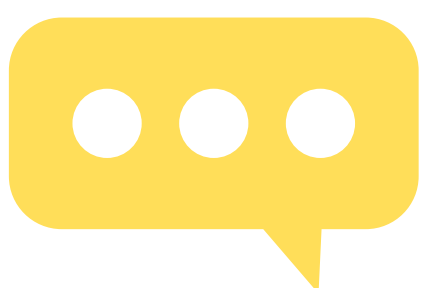
- Ukazujte na predmety, o ktorých hovoríte

Vyjadrite svoje pocity pri komunikácii

Majte pripravený záložný komunikačný systém (plán) pre prípad núdze

- Na tomto pláne sa dohodnite so svojim komunikačným partnerom

Povedzte Vášmu komunikačnému partnerovi, aká pomoc Vám vyhovuje.